

ΕΞΗΓΗΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΟΝΤΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩ ΕΙΚΟΝΩΝ.

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΑΘΗΝΩΝ, ἐπεσκευασμένη · ἄποψις ἀνατολική. *Ιδε σελίδα 440.

ΑΠΤΕΡΟΥ ΝΙΚΗΣ ἀνάγλυφον. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν, καὶ διὰ τὴν γλυπτικὴν τῶν πτυχῶν ἐντέλειαν θαυμάζεται. Κακῇ ὁμῶς τύχῃ ἐπ' ἐσχάτων ἐβεβηλώθη παρ' Ἀγγλοῦ τινὸς ναύτου ἀποκόψαντος τὸν πόδα αὐτοῦ. Συνιστῶμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὴν φωτογραφίαν τοῦ ἀριστουργήματος τούτου γενομένην παρὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις φωτογράφου φίλου ἡμῶν ἀνταποκριτοῦ Κ. Δ. Κωνσταντίνου. *Ιδε σελίδα 30.

ΑΤΡΕΩΣ θησαυροφυλάκιον ἐπεσκευασμένον. *Ιδε σελίδα 12.

ΒΑΒΕΛ (ὁ πύργος τοῦ). Καλεῖται οὕτως ἐρεΐπιόν τι 200 ποδῶν ὕψους, εὑρισκόμενον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Εὐφράτου ὀχθῆς. Λέγεται δὲ καὶ Μπίρς-Νεμρόδ ἢ Μπούρτζ-Νεμρόδ. Οἱ συγγραφεῖς οἱ μὴ δεχόμενοι τὸ ἐρεΐπιον τοῦτο ὡς ἐρεΐπιον τοῦ πύργου τοῦ Βάβελ λέγουσιν ὅτι εἶναι λείψανον ἀρχαίου τινος τῶν Χαλδαίων ἀστεροσκοπείου. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ μέγας ἀπεπειράθη ν' ἀνασκάψῃ αὐτό.

Περιττὸν νὰ εἰπῶμεν τοῖς ἀναγνώσταις, ὅτι τὸν πύργον τοῦ Βάβελ κατὰ τὴν παράδοσιν ἀπεπειράθησαν ν' ἀνεγείρῳσιν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἵνα προφυλάττωνται ἄλλον τινὰ κατακλυσμόν · ἀλλ' ὅτι δὲν ἐδυνήθησαν ν' ἀποπερατώσωσι τὸ ἔργον τοῦτο. *Ιδε σελίδα 124.

ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΣ (πεδιάς τῆς). Ἡ πεδιάς αὕτη κεῖται ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Εὐφράτου πλησίον τῆς μικρᾶς πόλεως Χελλάχ, ἀπέχουσα 78 χιλίόμετρα τοῦ Βαγδατίου κατὰ τὸ Ν. Ν. Δ. μέρος. *Ιδε σελίδα 62.

ΕΡΩΣ καὶ **ΑΝΤΕΡΩΣ**, ἀνάγλυφον εὑρεθὲν ἐν Αἰγίνῃ. Παρὰ τὴν Ἀκαδημίαν ἐν Ἀθήναις ἐπῆρχεν ναὸς τοῦ Ἑρωτος. Ἐντὸς δὲ τῆς πόλεως ἦτο ναὸς τοῦ Ἀντέρωτος, ὅντινα ἀνήγειραν οἱ μέτοικοι. Ἴδε σελίδα 44.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ τάφος. Ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Πειραιῶς, παρὰ τὴν θέσιν τὴν καλουμένην Φανᾶρι, παρατηρεῖται, ὀλίγα βήματα μακρὰν, κολοσσιαίων λίθων σαρκοφάγος, δυστυχῶς ὅμως ἐν πολλοῖς βεβλαμμένος, τὸν ὁποῖον πολλάκις καλύπτουσι τὰ κύματα. Αὐτὸς εἶναι ὁ τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τὴν γνώμην αὐτὴν, πιθανὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, πιστοῦσι τέσσαρες στίχοι Πλάτωνος τοῦ Κωμικοῦ :

Ὁ σὸς δὲ τύμβος, ἐν καλῷ κεχωσμένος,
Τοῖς ἐμπόροις πρόσρησις ἔσται πανταχοῦ,
Τούς τ' ἐκπλέοντας εἰσπλέοντάς τ' ὄψεται,
Χωπόταν ἄμιλλα τῶν νεῶν θεάσεται.

Κατὰ τὸν Πλούταρχον ὁ τάφος Θεμιστοκλέους ἔκειτο πλησιέστερον τοῦ λιμένος, ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν ὑφ' οὗται σήμερον ὁ τάφος τοῦ νέου τῆς Ἑλλάδος Θεμιστοκλέους Μιαούλη. Ἴδε σελίδα 16.

ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙ (αἱ). Στενὴ καὶ ὀλίγη πάροδος· ἀνωθεν αὐτῆς ἔχει τοὺς ὄξεις καὶ ἀποτόμους κρημνοὺς τοῦ ὄρους τῆς Οἴτης ἀποτρέπουσα τοὺς ἀπὸ τῆς παραλίας ἐρχομένους εἰς τοὺς Λοκροὺς ἐκ τῆς Θεσσαλίας. Κατὰ τὸν ἐπὶ Ξέρξου Περσικὸν πόλεμον ὁ Λεωνίδας παρέμεινε κατὰ τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν μετὰ 300 στρατιωτῶν, ἔνθα καὶ ἔπεσε μετ' αὐτῶν ἡρωϊκῶς μαχόμενος. Ἴδε σελίδα 20.

ΙΑΣΩΝΟΣ (τὸ σπήλαιον τοῦ). Κατὰ τινὰ ἀρχαίαν παράδοσιν ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ ὁ Ἰάσων κατέλαβε τὸ χρυσοῦν δέρας. Ἴδε σελίδα 28.

ΙΘΑΚΗ. Νῆσος μικρὰ μεταξὺ Κεφαλληνίας καὶ τῶν Ἐχινάδων νήσων τὸ πάλαι καλυπτομένη ὑπὸ δρυμώνων, ἐξ οὗ εἶχε καὶ ὄμβρους συνεχεῖς, καὶ δρόσους, καὶ ὕδατα ἄφθονα, παράγουσα ἄφθονον σῖτον καὶ οἶνον, ὡς ὁ Ὅμηρος λέγει :

... Αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ' ἐέρση·
Αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
Παντοίη, ἐν δ' ἀριθμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασιν.

Ὅμ., Ὀδ., V, σ, 245-247.

Φυτὰ καὶ ἄνθη στολίζουσιν ἤδη τὴν πάλαι δασώδη νῆσον. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Βαθὺ, καὶ χωρὶς ὁ Ἀετὸς ἢ Λεύκα, ἢ Ἀνώη καὶ τινὰ ἄλλα, περιλαμβανούσης 8,000 κατοίκων· ἔχει δὲ τρεῖς λιμένας, τὸν Ῥεῖθρον, Φόρκυνα, καὶ Σχοῖνον ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἀναφερομένους. Ἴδε σελίδα 257.

ΚΕΡΚΥΡΑ. Πόλις τῆς ὁμωνύμου νήσου περιλαμβάνει 18,000 κατοίκων, καὶ πολλὰ τὰ θεᾶς ἄξια · τὸ ὑγιεινὸν καὶ τερπνὸν αὐτῆς κλίμα, ὁ μικρὸς μὲν, ἀλλ' ἄριστος καὶ ἀσφαλέστατος λιμὴν παρ' ᾧ ἐκτείνεται μεγαλοπρεπὲς ἐπίπεδον κοσμηθὲν διὰ τῶν καλλίστων ἀρχαίων ἐπὶ ἀρμοστοῦ **Θ. Μαιτλάνδου**, καὶ τὰ ἀπέναντι δασώδη ὄρη τοῦ ἀρχαίου βασιλείου τοῦ Ἀλκινόου γοητεύουσι τὴν ὄψιν. Κινοῦσι δὲ τοῦ περιηγητοῦ τὴν περιέργειαν τὰ ἐν ἀποστάσει $3/4$ ὥρ. ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἧς τὰ ὅρια διαγράφονται διὰ σειρᾶς λόφων χαριέντων καὶ τῶν δύω αὐτῆς λιμένων · λείψανα οἰκοδομῶν, δεξαμεναὶ περίεργοι, κεφαλαὶ διαφόρων ἀγαλμάτων, ὥς τι πρότινων ἐτῶν εὑρεθὲν ἐν τῇ γῇ τεθαμμένον τῆς Ἐλευθοῦς ἀγαλμα ἐντελεστάτης τέχνης καὶ ὠραιότητος, ὁ ἐπὶ γηλόφου παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης τοῦ Ποσειδῶνος ναὸς, καὶ ὁ πλησίον τῶν ὑπογείων ὑδραγωγείων μεταποιηθεὶς ἐπὶ Ἰοδιανοῦ εἰς ναὸν τοῦ ἀληθοῦς θεοῦ, εἰς σημαντικὰ λείψανα τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς. Ἐν Κερκύρᾳ, ὡς γνωστὸν, ὑπάρχει τὸ εἰς τοὺς ὀρθοδόξους ἄξιον σεβασμοῦ καὶ λατρείας λείψانون τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ὡς καὶ τὸ τῆς αὐτοκρατείας Θεοδώρας. Ἰδε σελίδα 193.

ΚΥΘΗΡΑ (Τσιρίγον). Νῆσος μικρὰ καὶ ἀξιοθέατος παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου · περιλαμβάνει 22,000 ἀλλὰ 12,000 σταθεροὺς κατοίκους. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ὁ ἀρχαιότατος πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι ναῶν τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης Οὐρανίας. Ἡ δὲ νῦν ὁμώνυμος κωμόπολις κεῖται ἐπὶ τοῦ λιμένος τῆς πάλαι Σκανδείας περιέχουσα 700 κατοίκους καὶ λιμένα ἀξιόλογον · δύω μίλια μακρὰν τούτου ὑπάρχει σπήλαιον εὐρύχωρον, ἐν ᾧ λέγεται ὅτι κατώκησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ ἀπεβίωσεν ἡ ἁγία Σοφία. Ἰδε σελίδα 18.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ. Τὸ πάλαι Βυζάντιον, μετονομασθὲν Κωνσταντινούπολις κατὰ τὸ 330 Μ. Χ. παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, καλεῖται παρὰ τῶν Τούρκων Σταμπούλ. Κεῖται δὲ ἐπὶ τῷ Βοσπόρῳ. Ἐχει πληθυσμὸν ἐμπεριεχομένων τῶν προαστείων κατὰ τοὺς μὲν 715,000 κατοίκων, κατὰ τοὺς δὲ 1,075,000, ἐξ ὧν 480,000 Μουσουλμάνων. Ἡμεῖς δὲ φρονοῦμεν ὅτι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ πληθυσμὸς δὲν ὑπερβαίνει 800,000, ὧν τὸ ἥμισυ χριστιανοί. Ἡ περιφέρεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι δεκαῆξ χιλιομέτρων. Ἰδε σελίδας 33, 65 καὶ 97.

ΛΑΙΑΛΨ (ῆ). Ἡ παροῦσα εἰκὼν παριστάνει ἵππων ἀγέλας, κατασυντριβομένας εἰς τὰ πάγη τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς Μαύρης θαλάσσης). Ἰδε σελίδα 222.

ΜΟΙΡΙΣ (ῆ). Λίμνη ἀνορυχθεῖσα ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Μοίριδος μεταξὺ Μέμφιδος καὶ Ἀρσινόης, ἔχουσα περίμετρον 3600 στα-

δίων καὶ βάθος 50 ὀργυιῶν· ὥστε ὁ Στράβων πρὸς θάλασσαν παραβάλλει αὐτήν. Λέγεται δὲ σήμερον κοινῶς Βιρκέτ-Καροῦν, λίμνη Χάρωνος. *Ἰδε σελίδα 256.

ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΔΙΟΣ ναὸς ἐπεσκευασμένος. *Ἰδε σελίδα 14.

ΠΑΡΓΑ. Πόλις τῆς Ἡπείρου κειμένην ἀπέναντι τῆς νήσου Παζῶν, 80 χιλιόμετρα Ν. Δ. μακρὰν τῶν Ἰωαννίνων. Περιέχει σήμερον μόνον 4,000 κατοίκων ἀπομεινάντων ἐκ τῶν εἰς Κέρκυραν μεταναστευσάντων. *Ἰδε σελίδα 161.

ΠΑΤΜΟΣ. Μικρὰ πόλις τῆς δμυνύμου νήσου περιλαμβάνουσα ὑπὲρ τὰς 4,000 κατοίκων, ἔχει τρεῖς καλοὺς λιμένας· ὁ περιηγητὴς des Hayes διηγεῖται ὅτι ἀπὸ τοῦ 1621 οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἐνήργουν ἤδη ἐμπόριον διὰ τῶν ἰδίων των πλοίων μέχρι τῆς Ἀγκώνης· ἐν ταύτῃ ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος κατὰ τὸν ἐπὶ Δομιτιανοῦ διωγμὸν ἐξορισθεὶς ἐν ἔτει 95 ἔγραψεν ἐντὸς σπηλαίου τὴν Ἀποκάλυψιν αὐτοῦ· ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς τῆς Πάτμου σχολῆς ἀκμαζούσης περὶ τὰ τέλη τῆς προλαβούσης ἑκατονταετηρίδος ἐξῆλθον πολλοὶ πεπαιδευμένοι· παρὰ τῇ πλουσίᾳ ποτὲ, νῦν δὲ ἡκρωτηριασμένη βιβλιοθήκη τῆς μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου σώζεται σειρὰ συνεχῆς ὡς πεντήκοντα χρυσοβούλων αὐτοκρατορικῶν πρωτοτύπων ἐπὶ παπύρου καὶ περγαμινῆς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ΙΑ' αἰῶνος μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. *Ἰδε σελ. 225.

ΠΕΔΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ. Ἐκτεινομένη μεταξὺ τοῦ Πάρνηθος καὶ τοῦ Πεντελικοῦ κατὰ τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος μέχρι τῆς θαλάσσης, εἶναι εὐρύχωρος καὶ εὐφορος. Ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ συνεκροτήθη ἡ περιβόητος μάχη μεταξὺ Ἀθηναίων ὑπὸ τὸν Μιλτιάδην καὶ Περσῶν ὑπὸ τὸν Δᾶτιν, καθ' ἣν 300,000 βαρβάρων κατετροπώθησαν ὑπὸ 10 χιλ. Ἑλλήνων. Κατὰ τὸ ἐνδότερον διαιρεῖται εἰς δύο κοιλάδας· ἐκεῖ εὐρίσκονται τὰ χωρίδια ὁ Βαρναῖς, τὸ Σαφέρι καὶ Μπέη, καὶ ὑπεράνω τῶν τελευταίων τὸ δμῶνυμον χωρίον ὁ Μαραθῶν. *Ἰδε σελίδα 24.

ΠΕΔΙΟΝ ΤΗΣ ΕΝ ΠΛΑΤΑΙΑΙΣ ΜΑΧΗΣ. Εἶναι ἐπίπεδον καὶ ἐνυδρὸν, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῶν ὑπωρείων τοῦ Κιθαιρῶνος μέχρι τοῦ Ἀσωποῦ· ἐνταῦθα οἱ Ἕλληνες ἐστρατοπέδευσαν καὶ συνεκρότησαν τὴν περιβόητον κατὰ Μαρδονίου καὶ τῶν Περσῶν μάχην συμβᾶσαν κατὰ τὴν 75 Ὀλυμπιάδα. *Ἰδε σελίδα 22.

ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ (αί). Κολοσσιαῖα μνημεῖα εὐρισκόμενα ἐν Αἰγύπτῳ· ἐχρησίμευον εἰς ταφὴν τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἱερῶν ζώων. Εἰσῆρχετο δέ τις εἰς ταύτας διὰ στενῶν ὁπῶν ἀρκετὰ ὑψηλῶν. Ἡ ἐποχὴ τῆς οἰκοδομῆς

αὐτῶν εἶναι μὲν ἄγνωστος, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐκτίσθησαν κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα ἢ εἰκοστὸν Π. Χ. Περιφημοτάτη αὐτῶν εἶναι ἡ τοῦ Χέοπος, ἔχουσα ὕψος μὲν μέτρων 150, πλάτος δὲ περὶ τὴν αὐτῆς βάσιν 233. Κεῖνται δὲ περὶ τὴν ἀρχαίαν Μέμφιν, καὶ λέγονται σήμερον Πυραμίδες τοῦ Τζιτζέ (*Ἴδε σελ. 250). Παρὰ ταύτας εὐρίσκονται καὶ ἄλλαι εἰς διάφορα τῆς Αἰγύπτου μέρη, ὡς λ. χ. ἐπὶ τῆς λίμνης Μοίριδος, ἄστινας ἡ ἐν σελ. 256 εἰκὼν παριστάνει ἐπεσκευασμένας. Ἡ δ' ἐν σελ. 436 εἰκὼν παριστάνει τὸν ἐν τῇ Πυραμίδι τῇ Μυκερινείῳ τοῦ Μυκερίνου τάφον, τῆς Αἰγύπτου βασιλεύσαντι περὶ τὸ 1076-1056 Π. Χ. (Ὁ ἐν ταύτῃ ἐζωγραφημένος σαρκοφάγος εἶναι ἐξ ἀλαβάστρου). Ἡ δὲ λέξις πυραμὶς παράγεται ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πῦρ· ἐπειδὴ τῶν μνημείων τούτων τὸ ἄκρον ὁμοιάζει ἀκμὴν πυρός. Ἐνίοτε ὁμοίως αὐτῶν ἢ ἄκρα ἔληγεν εἰς μικρότατον τετράπλευρον ἐφ' οὗ ἐθέτετο ἀνδριάς, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι τῇ ἐν σελ. 256. Αἱ πυραμίδες εἶχον σχῆμα τετράγωνον, ὡς ὁ ἀναγνώστης ἐν ταῖς εἰκόσι βλέπει, καὶ ὠκοδομοῦντο ἐκ τετραπλεύρων λίθων, πλατέων μὲν ἐν τῇ βάσει, στενουμένων δὲ καθόσον ὑψοῦντο.

Εὐρίσκονται καὶ ἐν Μεξικῷ πυραμίδες τινές, ὁμοιάζουσαι τὰς τῆς Αἰγύπτου καὶ καλούμεναι Τεόκαλις. *Ἴδε σελίδα 129.

ΣΜΥΡΝΗ. Ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ πόλις ἐμπορικωτάτη, ἔχουσα πληθυσμὸν 130,000 κατοίκων. *Ἴδε σελίδα 129.

ΤΑΥΡΙΣ (ἡ νῦν Κριμαία). Ἡ εἰκὼν αὕτη παριστάνει τὸ μέρος ὅπου κατέφυγεν ἡ Ἰφιγένεια μετὰ τὴν αὐτῆς ἐξ Αὐλίδος φυγὴν. *Ἴδε σελίδα 26.

ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΜΥΚΕΡΙΝΟΥ. *Ἴδε σελίδα 436.

ΥΙΑΣΙΔΙ-ΚΑΙΑ (τὸ), ἡ ὁ γεγραμμένος λίθος, ἐκ βράχων ἀναγεγλυμμένων περιβεβλημένος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Καππαδοκίᾳ πλησίον τοῦ Βογὰρ-Κευί. *Ἴδε σελίδα 156.